

til Indenrigsministeren. Spørgsmaalet idag er kun, om Thinget vil tillade, at et saadant Forlangende af mig, paa den Maade, som senere vil blive bestemt, maa blive fremført, og jeg skal derfor ved denne Behandling indskrænke mig til, i muligste Rørlighed at angive de Grunde, som forhaabentlig ville stemme Forsamlingen for at indrømme mig en saadan Tilladelse. Den Sag, som Petitionen angaaer, er den endelige Bestielse og Fordeling af over 11,000 Edr. Land Udmarksjorder, og Spørgsmaalet er, om disse betydelige Strækninger Land skulle fordeles alene mellem Lodsbesidderne med Udelukkelse af Udbyggerne, uagtet disse sidste, som jeg før tillod mig at nævne, beviistlig have været Brugere og det ikke blot i samme Grad, men endog saa i langt videre Udstrækning end Hartfornbesidderne, af Udmarkerne. De omhandlede 11,000 Edr. Land ere en Deel af de betydelige bornholmste Udmarker, Kongen har eiet, men som fra umindelige Tider have været taget i Brug af de bornholmste Indvaanere. Efter fgl. Resolution af 30te Mai 1832 og 25de Mai 1842 ere disse Udmarker deelte og udfistede mellem Kongen som Eier og de bornholmste Indvaanere som Brugere, hvorved Bornholmerne som deres Andeel og som en Godtgjørelse for den Brug, de hidtil havde havt af de samtlige Udmarker erholdt de ommeldte 11,000 Ed. Land. Ved den sidstnævnte fgl. Resolution (af 1842) er det bestemt, at denne Udskiftning skulde skee fognevliis saaledes, at der til hvert Sogn i Forhold til dets Hartforn udlages en vis bestemt Andeel. Det er nu med Hensyn til den endelige Benyttelse og Fordeling af den Andeel, der saaledes er udlagt til Sognene, at der har reist sig Tvivl og Uenighed mellem Lodsbesidderne paa den ene Side og Udbyggerne paa den anden, idet nemlig flere forskellige Sogneforstanderskaber paa Bornholm, hvor iøvrigt Huusmændene ere ligesaa lidet repræsenterede som her, have forklaret Ordene i de fgl. Resolutioner saaledes, at det alene var Hartfornbesidderne, der havde Lod og Deel i Udmarkerne, og altsaa alene dem, der ved Udskiftningen kunde komme i Betragtning, hvorimod Huusmændene maatte ansees som aldeles udelukkede fra enhver Adkomst i denne

Henseende. En Commune har, saavidt jeg veed, allerede begyndt Udskiftningen efter disse Ansuelser, det vil altsaa sige, begyndt at udfiske den Communen tillagte Andeel af Udmarkerne alene mellem Lodsbesidderne med fuldkommen Udelukkelse af Huusmændene. At den her omhandlede Sag er en for Huusmændene overmaade vigtig, vil let indsees, naar man veed, hvilken Nytte og Brug Huusmændene hidtil have havt af Udmarkerne; jeg skal i denne Henseende henholde mig til Petitionen, som giver en omfattende, men, saavidt jeg har erfaret af localkyndige Mænd, en i det væsentlige tro Skildring heraf; kun skal jeg fremhæve, at Petitionairerne anslaae det Tab, Huusmændene vilde lide, ved at Benyttelsen af Udmarkerne blev dem berøvet, til over 30,000 Rbd. aarlig.

Jeg troer for min Deel, at Huusmændene ikke med Retfærdighed kunne udelukkes fra Andeel i Udmarksjorderne, ligesom jeg ogsaa troer, at man, ved at udfiske disse Jorder alene mellem Lodsbesidderne, gjør et vilkaarligt Brud paa de kongelige Resolutioners Ord og gaaer meget let og hensynsløst hen over de factiske Forhold og Huusmændenes dertil støttede Adkomst; jeg troer ogsaa, at Petitionairernes Forlangende baade er retfærdigt, billigt og hensigtsvarende. Jeg skal imidlertid ikke nu gaae ind paa en Discussion af denne Sagens egentlige Realitet, men opsætte dette til næste Behandling, forsaavidt det erode Thing vil tillade en saadan; hvad jeg derimod skal fremhæve, og hvortil jeg skal støtte mit Forlangende om Sagens Fremme, det er, at der ingen Tvivl er om (idetmindste har der ingen Tvivl været derom blandt de Mænd, med hvem jeg i denne Henseende har confereret, hvoriblandt der er overordentlig sagkyndige Mænd, saaledes den erode Indenrigsminister), at der ingen Tvivl, siger jeg, er om: at hele Forholdet imellem Udbyggernes og Lodsbesiddernes Ret er, idetmindste for Diebliffet, fuldkommen uklart og ubestemt, og at man ikke kan nægte, at der kan fremsættes overmaade gode og antagelige Grunde for, at Lodsbesidderne ikke kunne være de eneste og udelukkende berettigede med Hensyn til Udmarkerne Bestielse. Naar saadanne Tvivl kunne reises i en Sag som denne,